

3. ročník 2. časti (7) 17. úloha marec 2021

Na našej škole sa zatiaľ učí dištančne, **od 2.2.2021 sme spustili online vyučovanie HUDOBNEJ NÁUKY cez aplikáciu ZOOM**. Ak sa niekomu nepodarí pripojiť k online vyučovaniu, nech vypracuje nasledovné úlohy a pošle ich mailom na smijakhudba@gmail.com – nezabudnite mail označiť menom žiaka, ročník a číslo úlohy. Napríklad: Janko Hraško, 2.roč. 1. časti 5. úloha.

Aplikáciu ZOOM je potrebné si nainštalovať v počítači, alebo v mobile a prihlásiť sa cez link, ktorý vám pošle učiteľ hlavného predmetu v tom čase, keď máme teóriu: **3. roč. 2. č. A utorok od 14 25 do 15 10**

3. roč.. 2.č. B štvrtok od 15 30 do 16 15.

Zvládneme to. Majte sa pekne a do skorého videnia. Ondrej Šmiják

Utvor postupne durový, molový, zväčšený a zmenšený kvintakord

stredný tón znížiť o poltón

A
doplň krížiky A duru

ako dur, vrchný tón zvýšený ako molový, vrchný tón znížený

5 dur **5 mol** **5 zv** **5 zm**

E

5 dur **5 mol** **5 zv** **5 zm**

Pomenuj kvintakordy - napr. E 5zv

Dnes sa budeme učiť o skladateľovi Bélovi Bartókovi. Odpíšte si tieto poznámky a doplníte ich podľa nasledujúcej strany.

Béla Bartók bol maďarský skladateľ, klavirista a **etnomuzikológ**. Časť detstva a študentských rokov prežil v Bratislave. Hudbu vyštudoval v Budapešti, pôsobil ako hudobný pedagóg a výskumný pracovník v oblasti ľudovej hudby. Zapisoval ľudové piesne – maďarské, slovenské (asi 2600), ale aj piesne v Turecku a severnej Afrike. V jeho tvorbe sa prejavuje aj nový hudobný štýl – **NEOFOLKLORIZMUS** – založený na melodických a rytmických prvkoch ľudovej piesne.

Tvorba: _____

Vypočujte si ukážky : Koncert pre orchester 1. časť:

<https://www.youtube.com/watch?v=04M2pQ0jOeE>

3. ročník 2. časti (7) 17. úloha marec 2021

4. časť koncertu pre orchester – skúste pomenovať dychové nástroje, ktoré preberajú tému v úvode tejto časti. _____

<https://www.youtube.com/watch?v=3NNxPYtNESs>

5. časť koncertu – finále:

<https://www.youtube.com/watch?v=dIYUNOBPXL4>

BÉLA BARTÓK (1881 – 1945)

bol maďarský skladateľ, klavirista a etnomuzikológ. Narodil sa v Nagyszentmiklósi s veľkým hudobným nadaním. Ako 5-ročného ho matka začala učiť hrať na klavíri. Keď mal 7 rokov, zomrel mu otec a matka (narodená v Liptovskom Mikuláši) nastúpila do zamestnania ako učiteľka a dostala sa s dvoma deťmi do Bratislavy, kde Bartók aj maturoval. Zaujímala ho kompozícia, tanečné skladbičky vytvoril skôr, ako ich vedel zapísať. V hre na klavíri dosiahol veľké úspechy. Po ukončení budapeštianskej Hudobnej akadémie tam pôsobil ako hudobný pedagóg. Neskôr pracoval v Maďarskej akadémii vied ako výskumný pracovník v oblasti ľudovej hudby. Od roku 1904 začal zapisovať maďarské, slovenské (zapísal okolo 2600 slovenských ľudových piesní a melódii) a rumunské ľudové piesne a zbieral ľudové piesne aj v severnej Afrike a Turecku.

Tvorba: v jeho skladateľskej činnosti nachádzame päť tvorivých etáp. Spojenie s ľudovou hudbou a spoznanie tvorby Clauada Debussyho znamenali rozhodujúci obrat v jeho skladateľskom štyle (*Dea portréty, Allegro barbaro* – pre klavír, opera *Hrad kniežata Modrofúza*). Tretie obdobie je obohatené o prvky expresionizmu (pantomína *Zázračný mandarin, Tanečná suita*). Ďalšie obdobie je vrcholom tvorivých výbežov (*Cantata profana, Hudba pre strunové a bicie nástroje, 2 klavírne koncerty, Druhý husľový koncert*). Piate obdobie znamená návrat k melodickej (*Koncert pre orchester, Tretí klavírný koncert*). Okrem menovaných diel si pozornosť zaslúžia skladby venované deťom a mládeži (štvordielny cyklus klavírných skladieb *Deťom, 44 husľových duet, Mikrokozmos*). Zomrel v roku 1945 v New Yorku.

Po nástupe fašistického režimu sa jeho pobyt v Maďarsku stal neznesiteľným. V roku 1940 odišiel na turné do USA s myšlienkou na trvalé vystahovanie. Nasledujúce roky amerického pobytu boli pre Bartóka a jeho rodinu bolestné. Skladateľov zdravotný stav sa zhoršoval. Keď sa už zdalo, že niet východiska z ťažkej situácie, prispeli na pomoc priatelia žijúci v USA, ktorí mu obstarali objednávku orchestrálnej sklaby pre slávneho dirigenta bostonskej filharmónie Sergeja Kusevického. Tak vzniklo päťčasťové **Concerto pre orchester**, v ktorom skladateľ uviedol ako dôvod jeho názvu sólistické až virtuózne použitie rôznych nástrojov a nástrojových skupín symfonického orchestra.

Vypočujte si 1., 4. a 5. časť koncertu.

Prvá časť – **Introdukcia** tvorí vo violončelách a kontrabasoch motív v kvartových postupoch.

Pentatonika je stupnica pozostávajúca z piatich tónov. Jej znenie často používal skladateľ vo svojej tvorbe.